

EUROOPA KOHTU OTSUS

27. september 1988*

Kohtuasjas 165/87,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: komisjoni õigusnõunik Peter Gilsdorf, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o komisjoni õigustalituse ametnik Georgios Kremlis, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Nõukogu, esindaja: nõukogu õigustalituse nõunik Bernhard Schloh, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis, c/o Euroopa Investeerimispanga õigusosakonna juhataja Joerg Kaeser, 100 boulevard Konrad Adenauer,

kostja,

mille esemeks on taotlus tühistada nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsus 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1),

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president A. J. Mackenzie Stuart, kodade esimehed G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida ja G. C. Rodríguez Iglesias, kohtunikud T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, R. Joliet ja T. F. O'Higgins,

kohtujurist: C. O. Lenz,

kohtusekretär: vanemametnik H. A. Rühl,

arvestades kohtuistungil ettekannet ja 19. mail 1988 toimunud suulist menetlust,

olles kuulnud 29. juuni 1988. aasta kohtuistungil ära kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

otsuse

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

1. Hagiavaldusega, mis registreeriti Euroopa Kohtu kantseleis 4. juunil 1987, taotleb Euroopa Ühenduste Komisjon EMÜ asutamislepingu artikli 173 esimese lõigu alusel nõukogu 7. aprilli 1987. aasta otsuse 87/369/EMÜ rahvusvahelise kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteemi konventsiooni ja selle muutmisprotokolli sõlmimise kohta (EÜT L 198, 20.7.1987, lk 1) tühistamist.
2. Alates 1. jaanuarist 1988 kehtiv kõnealune konventsioon sõlmiti 14. juunil 1983 tollikoostöö nõukogu egiidi all eesmärgiga asendada 15. detsembri 1950. aasta kaupade liigituse konventsioon (ÜRO lepingute kogumik, osa 347, lk 127), millel põhines ühenduse ühine tollitariifistik.
3. Komisjon on vaidlustanud kõnealuse otsuse õigusliku aluse, leides, et see otsus kuulub ainult kaubanduspoliitika valdkonda, mistõttu selle aluseks oleks pidanud olema asutamislepingu artiklite 28, 113 ja 235 asemel ainult artikkel 113, nagu ka komisjon oli soovitanud.
4. Kohtuasja faktilised asjaolud, menetluskäik ja poolte argumendid on üksikasjalikult esitatud kohtuistungis ettekandes. Järgnevalt kajastatakse neid ainult määral, mis on vajalik kohtuotsuse põhjenduste seisukohast.
5. Kõigepealt tuleb märkida, et vaidlusaluses otsuses käsitletava konventsiooni peamine eesmärk on võtta kasutusele kaupade kirjeldamise ja kodeerimise harmoneeritud süsteem, mida konventsiooniosalised saavad kasutada oma tariifi- ja statistikanomenklatuuri tarbeks.
6. Et otsustada komisjoni hagi põhjendatuse üle, tuleb hinnata, kas nõukogu oli pädev vaidlusalust otsust vastu võtma, arvestades konventsiooniga hõlmatud kahte aspekti, milleks on ühelt poolt tariifinomenklatuur ja teiselt poolt statistikanomenklatuur.
7. Esimese aspekti osas ilmneb asutamislepingu artiklist 28, mis on "igakordse ühise tollitariifi määra iseseisva muutmise või peatamise" õiguslikuks aluseks, ja asutamislepingu artiklist 113, mis sätestab, et ühine kaubanduspoliitika rajaneb ühtsetel põhimõtetel, eriti mis puutub tariifimäärade muutmisse ning tolli- ja kaubanduskokkulepete sõlmimisse, et kumbki nimetatud artiklitest ei anna nõukogule sõnaselget pädevust tariifinomenklatuuri kehtestamiseks.
8. Samas on tariifinomenklatuuri kehtestamine tollimaksude kohaldamiseks vältimatu. Ilma kaupade liigitamise süsteemita oleks võimatu kaupu konkreetsetesse tariifirubriikidesse paigutada. Sellest tuleneb, et nõukogu pädevus teha maksumäärades muudatusi hõlmab asutamislepingus vastava selgesõnalise sätte puudumisel tingimata ka pädevust kehtestada ja muuta ühise tollitariifistiku kohaldamisega seotud nomenklatuuri.
9. Sellest järeldusest tuleneb, et nõukogul on tolliküsimustes üldine pädevus, mis põhineb asutamislepingu artiklitel 28 ja 113 ning et see pädevus ei sõltu sellest, kas ühise tollitariifistiku makse muudetakse iseseisvalt (artikkel 28) või tollikokkulepete alusel või muude ühise kaubanduspoliitikaga seotud meetmete kaudu (artikkel 113).

10. Seega tuleb komisjoni väide, mille kohaselt asutamislepingu artikli 28 kohaldamisala sisaldub artikli 113 kohaldamisalas, tagasi lükata.

11. Eeltoodule tuleb lisada, et kui institutsiooni pädevus tuleneb asutamislepingu kahest sättest, siis on see institutsioon kohustatud asjaomaseid meetmeid võtma nende kahe sätte alusel.

12. Selline kahele õiguslikule alusele tuginemine on ka kooskõlas ühenduse institutsioonide väljakujunenud tegevuspraktikaga tolliküsimustes, mida kinnitab asjaolu, et ühtse Euroopa aktis on asutamislepingu artikli 28 menetlusnõuded viidud kooskõlla artikli 113 omadega.

13. Seega moodustavad asutamislepingu artiklid 28 ja 113 ühiselt kohase õigusliku aluse tariifinomenklatuuri kehtestamiseks ja järelikult ka sellega seotud rahvusvahelise konventsiooni sõlmimiseks.

14. Statistikanomenklatuuri osas tuleb märkida, et vaidlusaluse otsuse esemeks oleva konventsiooniga hõlmatud statistikanomenklatuurideks on "konventsiooniosalise kehtestatud kaubanomenklatuurid andmete kogumiseks impordi ja ekspordi statistika jaoks" (konventsiooni artikli 1 punkt c), st need puudutavad ühenduse väliskaubanduse, mitte ühendusesisese kaubanduse statistikat.

15. Sellise statistikanomenklatuuri kehtestamise pädevus tuleneb asutamislepingu artiklist 113. Väliskaubanduse statistika ja vastava nomenklatuuri näol on tegemist kaubanduspoliitika elluviimise hädavajaliku vahendiga. Liiatigi ei ole artiklis 113 toodud kaubanduspoliitiliste meetmete nimekiri ammendav, vaid esitatud üksnes näitlikuna.

16. Nõukogu väidab siiski, et tuginemine artiklile 235 on põhjendatud seetõttu, et kõnealune konventsioon puudutab artiklil 235 põhinevat meetet, nimelt nõukogu 24. aprilli 1972. aasta määrust (EMÜ) nr 1445/72 kaupade nomenklatuuri kohta ühenduse väliskaubandusstatistika ja liikmesriikidevahelise kaubanduse statistika jaoks (NIMEXE) (EÜT L 161, 17.7.1972, lk 1).

17. Nõukogu selle väitega ei saa nõustuda. Asjaolust, et vaidlusalune otsus võib mõjutada mõnda artiklil 235 põhinevat meetet, ei tulene vajadust tugineda sellele sättele kui õiguslikule alusele. Sellele sättele kui õiguslikule alusele tuginemine võib kõne alla tulla ainult siis, kui asjaomase institutsiooni pädevus ei saa tuleneda ühestki teisest asutamislepingu sättest (vt Euroopa Kohtu 26. märtsi 1987. aasta otsus kohtuasjas 45/86: komisjon v. nõukogu, EKL 1987, lk 1493).

18. Eeltoodust tuleneb, et kuna nõukogu pädevus vaidlusalust otsuse vastu võtmiseks tulenes asutamislepingu artiklitest 28 ja 113, ei olnud põhjendatud aluseks võtta asutamislepingu artiklit 235.

19. Kuna aga vaidlusalune otsus võeti vastu enne ühtse Euroopa akti jõustumist, mil nii asutamislepingu artiklist 28, kui ka artiklist 235 tulenes nõukogu ühehäälsuse nõue, siis seisneb tuvastatud õigusvastasus pelgalt formaalses veas, mis ei anna alust õigusakti tühistamiseks.

20. On õige, et erinevalt artiklist 28 tuleneb artiklist 235 kohustus konsulteerida Euroopa Parlamendiga ja et selline konsulteerimine, mis käsitletava otsuse vastuvõtmisel ka toimus, võib mõjutada asjaomase meetme sisu. Samas tuleb märkida, et kui konsulteerimise kohustuse täitmatajätmine muudab asjaomase meetme õigustühiseks (29. oktoobri 1980. aasta otsus kohtuasjas 138/79: Roquette Frères v. nõukogu, EKL 1980, lk 3333), ei saa parlamendiga konsulteerimist, mida nõukogul on alati õigus teha, pidada ebaseaduslikuks, kui konsulteerimine ei olnud kohustuslik.

21. Eeltoodust tulenevalt tuleb hagi rahuldamata jätta.

Kohtukulud

22. Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud. Artikli 69 lõige 3 sätestab aga, et erilistel asjaoludel võib Euroopa Kohus jätta poolte kohtukulud nende endi kanda.

23. Ehkki käesoleval juhul jäetakse komisjoni hagi rahuldamata, kuna tuvastatud rikkumine on pelgalt formaalne, on Euroopa Kohus seisukohal, et kuivõrd komisjoni väited on olulises osas kinnitust leidnud, peaks kumbki pool oma kohtukulud ise kandma.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS

otsustab:

1) Jätta hagi rahuldamata.

2) Jätta kohtukulud poolte endi kanda.

Mackenzie Stuart

Bosco

Due

Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias

Koopmans

Everling

Bahlmann

Galmot

Joliet

O'Higgins

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 27. septembril 1988. aastal Luxembourgis.

Kohtusekretär
J.-G. Giraud

President
A. J. Mackenzie Stuart